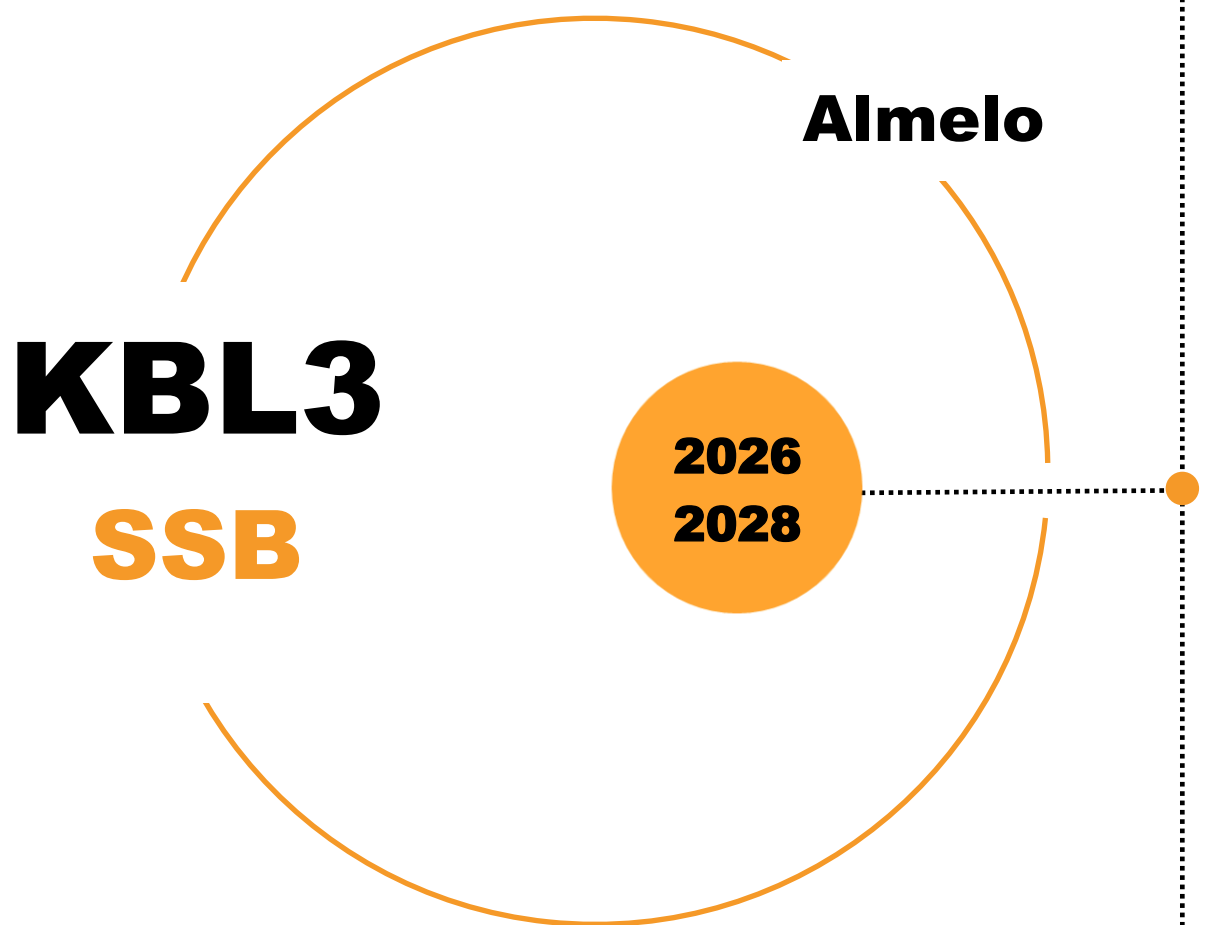

School specifieke bepalingen (examenjaar 2026 t/m 2028)

Kaderberoepsgerichte Leerweg

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	1
VOORWOORD.....	2
SCHOOLSPECIFIEKE BEPALINGEN (examenjaar 2026 t/m 2028)	3
1. Samenstelling Locatie Examenorganisatie Vmbo (LEV).....	3
2. Het vakkenpakket	4
2.1 Vakkenpakket kaderberoepsgerichte leerweg.....	4
2.2 Vak op hoger niveau	4
3. Overgangsnormering	5
3.1 Richtlijnen.....	5
3.2 Cijferoverzichten	6
4. Het schoolexamen	8
4.1 Vastgestelde (verplichte) vakken	8
4.2 Maatschappijleer, Kunstvakken incl. ckv en Lichamelijke Opvoeding ...	8
4.3 Beroepsgericht programma.....	8
4.3.1 Wereld (profielvak Groen).	9
4.3.2 Beroepsgericht keuzevak	9
4.3.3 Cijferberekening	15
4.4 Loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB).....	15
4.5 Stage.....	15
4.6 Toetsweek.....	16
4.7 Inhalen/ herkansen.....	17
4.7.1 Inhalen	17
4.7.2 Herkansen	18
4.8 Toetsvormen	18
4.8.1 Summatieve toetsen	18
4.8.2 Formatieve toetsen	18
4.9 Tijdsverlening	19
4.10 Verslagen en werkstukken	19
Bijlagen	20
Belangrijke verwijzingen	20

VOORWOORD

Welkom bij je examen!

Je bent dit schooljaar gestart in het 3^e leerjaar vmbo van Zone.college Almelo. Dat betekent dat je bent begonnen aan het schoolexamen. Voor het schoolexamen zijn dingen officieel geregeld.

De officiële regels en afspraken staan in het examenreglement (ER).

Alle schoolexamens die in leerjaar 3 en 4 worden afgenomen staan beschreven in het programma van toetsing en afsluiting (PTA).

De schoolspecifieke bepalingen, die je in dit boekje vindt, zijn een toelichting op het ER en het PTA.

Alle drie de documenten zijn twee jaar geldig; schooljaar 2026-2027 en schooljaar 2027-2028.

Dit boekje is belangrijk voor de examenkandidaat, ouders en docenten en is vanaf het begin van het schooljaar voor iedereen beschikbaar via het intranet.

Ondanks de grote zorgvuldigheid waarmee het PTA is samengesteld, zullen uitzonderingen op dit document blijven bestaan. Het is namelijk onmogelijk alles te overzien wat er de komende examenperiode zal gebeuren. Voorvallen als langdurige ziekte van de examenkandidaat, uitval van een docent, een pandemie of andere oorzaken kunnen redenen zijn om het PTA aan te passen.

Magister is de plek waar we de resultaten registreren en waar ouders en examenkandidaten op elk moment de cijfers kunnen opvragen. Dit cijferoverzicht is altijd een momentopname van het voortschrijdend gemiddelde per vak.

Ik wens iedereen heel veel succes in dit examenjaar.

G. Floor-Mulder
Directeur locatie Almelo

SCHOOLSPECIFIEKE BEPALINGEN

(examenjaar 2026 t/m 2028)

1. Samenstelling Locatie Examenorganisatie Vmbo (LEV)

Examenorganisatie Zone.college, locatie Almelo

De samenstelling van de LEV is als volgt:

Voorzitter (technisch)	: mevr. G. Floor-Mulder	(directeur)
Examensecretaris	: dhr. W. Nieuwenhuis	(docent)
Plv. examensecretaris	: dhr. E. Schuttenbeld	(docent)
Leden	: mevr. K. Knol	(teamleider bovenbouw)
	dhr. W. Broekhuis	(teamleider het Groene Lyceum)
	dhr. L. Bouwhuis	(bovenbouwcoördinator)
	mevr. L. Engbers	(ondersteuningscoördinator)

2. Het vakkenpakket

De vakken die in het derde en vierde leerjaar aangeboden worden, staan in de tabel hieronder.

2.1 Vakkenpakket kaderberoepsgerichte leerweg

Leerjaar 3		Leerjaar 4	
Nederlands		Nederlands	
Engels		Engels	
Wiskunde		Wiskunde	
Biologie		Biologie	
Profielvak Groen ('Wereld')		Profielvak Groen ('Wereld')	
Beroepsgerichte keuzevakken (2x)		Beroepsgericht keuzevak (1x)	
Maatschappijleer			
Lichamelijke opvoeding		Lichamelijke opvoeding	
Kunstvakken incl. ckv			
LOB		LOB	

2.2 Vak op hoger niveau

In het examenreglement (artikel 16a lid 8) is beschreven wat kan en mag met betrekking op een vak op hoger niveau.

Aanvulling op dit artikel: het starten van een vak op hoger niveau kan uitsluitend in leerjaar 3 en uiterlijk voor de herfstvakantie.

3. Overgangsnormering

In het derde en het vierde leerjaar van het vmbo bouwt de examenkandidaat een examendossier op. Dit betekent dat er in het voorlaatste jaar al wordt begonnen met het examen. Om te voorkomen dat een examenkandidaat onoverkomelijke leerachterstanden meeneemt naar het vierde leerjaar en hierdoor niet kan slagen, zijn er voortgangs- en overgangsrichtlijnen ingesteld.

3.1 Richtlijnen

Aan het eind van klas 3 wordt in een overgangsvergadering vastgesteld of leerlingen het examenjaar succesvol kunnen vervolgen.

Cijfers voor de wereld en keuzevakken:

Bij de niveaus bbl en kbl tellen de cijfers voor de Wereld en het gemiddelde van de beroepsgerichte keuzevakken ieder mee als één apart cijfer.

Bij de gl telt het cijfer van de Wereld mee als apart cijfer.

Het vak CKV en S&B dient te zijn afgerond voor de zomervakantie.

Eindcijfers voor leerjaar 3:

Voor vakken met toetsen is het gemiddelde van periode 1 en 2 het eindcijfer voor leerjaar 3.

Bevorderen

Een leerling is bevorderd als:

- Het PTA van leerjaar 3 is afgerond.
- de lijst met eindcijfers van leerjaar 3 voldoet aan de zak-slaagregeling (zie Examenreglement schooljaar 2025-2026 / 2026-2027, Artikel 25.3, waarbij de exameneis van de 5,5 gemiddeld voor de centrale examens niet toegepast wordt. (Het is niet mogelijk om dat criterium toe te passen op de lijst met eindcijfers van leerjaar 3.)

Dus

De leerling is zonder meer bevorderbaar wanneer:

- Alle opdrachten en verslagen afgerond zijn en
- het eindcijfer voor Nederlands minimaal een 4,5 (afgerond een 5) is en
- voor elk beroepsgericht keuzevak minimaal een 4 wordt gehaald.

En wanneer alle eindcijfers;

- een 6 of hoger zijn of
- 1 tekort en de overige cijfers zijn een 6 of hoger of
- 2 tekorten, met daarnaast een 7 of hoger en de overige cijfers zijn een 6 of hoger en
- geen enkel eindcijfer is lager dan een 4.

Bespreken

Een leerling is bespreekgeval als hij niet rechtstreeks kan worden bevorderd. Een bespreekgeval kan leiden tot gericht bevorderen naar een ander niveau of doubleren.

Bindend advies

In sommige gevallen kan de leerling een bindend advies krijgen om naar een ander niveau over te stappen. Het niet opvolgen van een bindend advies betekent dat ouders/verzorgers en de leerling kiezen voor doubleren. Een bindend advies om van niveau te veranderen is echter alleen mogelijk nadat eerder in het schooljaar uit naam van de teamleider een schriftelijke waarschuwing

3.2 Cijferoverzichten

Leerjaar 3 en leerjaar 4 (examenperiode) zijn opgedeeld in vier schoolexamenperioden (hierna SE) en een periode van het centraal examen.

Leerjaar 3 is opgedeeld in twee schoolexamen perioden:

PTA1, duurt van start schooljaar tot februari

PTA2, duurt van februari tot einde schooljaar

Leerjaar 4 is opgedeeld in twee schoolexamen perioden:

PTA3, duurt van start schooljaar tot februari

PTA4, duurt van februari tot aan de periode van het centraal examen (april).

In Magister (ons school informatie- leerlingvolgsysteem) zijn de resultaten van de afzonderlijke toetsen en voortschrijdende gemiddelden per vak, te allen tijde te raadplegen.

De schoolexamenperioden PTA 1 t/m 4 zijn in de toetscodes herkenbaar aan volgnummers respectievelijk 100, 200, 300 en 400.

Programma van toetsing en afsluiting

Nederlands

Alm Kaderberoepsgerichte leerweg 3

PTA1

Ne101

Lezen en woorden 1

Toetstype: Theorietoets
 Toetsvorm: Schriftelijk
 Herkansing: ja
 Weging %: 10
 Examenonderdeel: Eindtermen:
☒ verplicht SE: K1,2,3
☐ ook in CE:
☐ school eigen
 Tijdsduur: 70 min
 Afname-/inlevertmoment: Toetsweek 1

Leerstof / uitgebreide info:

Hoofdstuk 1 'lezen' Leesstrategieën hanteren; tekstdoelen herkennen; het onderwerp en de hoofdgedachte benoemen; bedoeling van tekstgedeeltes duiden; relaties leggen tussen tekstdelen. Hoofdstuk 1 'woorden' Je leert 20 nieuwe woorden; vaste voorzetsels bij werkwoorden en uitdrukkingen. Hoofdstuk 2 'lezen' informatieve teksten lezen; onderscheid tussen hoofd- en bijzaken; eenvoudige tekst samenvatten; relaties tussen tekstdelen (signaalwoorden); onderscheid tussen fieten en meningen. Hoofdstuk 2 'woorden' Je leert 20 nieuwe woorden; leenwoorden uit andere talen.

Vak Nederlands, Eerste periode, Eerste toets

In PTA 1, PTA 2 en PTA 3 vinden twee toetsweken plaats.
 In PTA 4 vindt één toetsweek plaats.
 Hier komen we later op terug.

4. Het schoolexamen

4.1 Vastgestelde (verplichte) vakken

Vastgestelde verplichte vakken zijn algemeen vormende vakken en worden zowel in leerjaar 3 als in leerjaar 4 gegeven. In leerjaar 4 worden deze vakken afgesloten met een schoolexamencijfer. Schoolexamencijfers komen tot stand uit resultaten van alle toetsen zoals die omschreven staan in de verschillende PTA's van de vakken. Het schoolexamencijfer is dus een voortschrijdend gemiddelde. Deze vakken worden met een centraal schriftelijk examen afgesloten en tellen mee in de slaag/zak regeling.

4.2 Maatschappijleer, Kunstvakken incl. ckv en Lichamelijke Opvoeding

De vakken maatschappijleer, kunstvakken incl. ckv (hierna Kckv) en lichamelijke opvoeding (hierna LO) hebben vanuit de overheid een bijzondere status gekregen. Deze vakken worden niet afgesloten met een centraal examen.

Echter:

- het afgeronde SE-cijfer van maatschappijleer telt mee in de slaag/zakregeling.
- het SE van Kckv en LO moeten door de kandidaat minimaal met een "voldoende" afgesloten worden om in aanmerking te kunnen komen voor een diploma.

Maatschappijleer wordt beoordeeld met cijfers. In het PTA maatschappijleer van het derde leerjaar is aangegeven hoe elke toets meeweegt in het schoolexamencijfer.

Kckv bestaat uit praktische opdrachten en het voortschrijdend gemiddelde (de eindbeoordeling) moet met de kwalificatie "voldoende" of "goed" worden afgesloten. In het PTA Kckv van het derde leerjaar is aangegeven welke onderdelen gedaan moeten worden.

LO wordt beoordeeld met een tekstuele waardering, onvoldoende, voldoende of goed. Het voortschrijdend gemiddelde (de eindbeoordeling) moet met de kwalificatie "voldoende" of "goed" worden afgesloten. In het PTA LO van het derde en vierde leerjaar is aangegeven welke onderdelen meewegen in het schoolexamencijfer.

4.3 Beroepsgericht programma

Zone.college locatie Almelo biedt haar beroepsgericht onderwijs aan in het profiel Groen. Het beroepsgericht programma in dit profiel bestaat uit:

- profielvak Groen, dit wordt door Zone.college vormgegeven in een 'Wereld'
- beroepsgerichte keuzevakken

Examenkandidaten in de kaderberoepsgerichte leerweg kiezen aan het einde van het tweede leerjaar voor een 'Wereld' en voor twee beroepsgerichte keuzevakken.

4.3.1 Wereld (profielvak Groen).

Er kan gekozen worden uit de volgende werelden:

- Actieve Wereld
- Levende Wereld
- Gezonde Wereld
- Groen Technische Wereld
- Creatieve Wereld

De zeven onderdelen (thema's) van de Werelden worden zowel in leerjaar 3 als in leerjaar 4 gegeven. In leerjaar 4 komt het voortschrijdend gemiddelde, het SE-eindcijfer, tot stand. Dit is het gemiddelde van alle behaalde cijfers van leerjaar 3 en leerjaar 4.

De Wereld wordt met een algemeen centraal schriftelijk praktijkexamen (CSPE Groen) afgesloten. Dit praktijkexamen is voor alle examenkandidaaten hetzelfde, het maakt hierbij niet uit welke wereld er is gekozen.

Het SE-cijfer en het CSPE-cijfer vormen samen het eindcijfer profielvak Groen. Dit eindcijfer profielvak Groen telt mee in de slaag/zak regeling (uitslagbepaling).

Profielvak "Groen" (Wereld)		
Thema 1	6,3	PTA1
Thema 2	8,4	
Thema 3	6,9	PTA2
Thema 4	5,6	
Thema 5	5,3	PTA3
Thema 6	7,5	
Thema 7	6,7	PTA4
(totaal thema cijfers : 7)		
	SE	6,7
	CSPE	6,5
(SE + CSPE) : 2		6,6
Eindcijfer profielvak "Groen"		7

4.3.2 Beroepsgericht keuzevak

Er kan gekozen worden uit één van onderstaande vakken:

In leerjaar 3 worden er twee keuzevakken afgerond en in leerjaar 4 wordt er één keuzevak afgerond.

Het SE-cijfer van profielvak Groen telt ook mee als een keuzevak.

- Bloemwerk

In het keuzevak Bloemwerk werk je met bloemen en planten. Je gaat aan de slag met een opdracht, van het maken van ontwerpschetsen tot het toepassen van materialen in bloemwerk en het verzorgen van bloemen. Met jouw gevoel voor kleur en sfeer fleur jij een ruimte op met groen! Als eindopdracht maak je zelf bloemwerk voor op een balie. Een mooie uitdaging! Natuurlijk geef je daarbij ook advies over de verzorging.

- Dronetechniek

Altijd al willen weten hoe drones werken én zelf leren vliegen met een echte drone? In het keuzevak Dronetechniek duik je een half jaar lang in de wereld van technologie, innovatie en avontuur!

Wat leer je? Hoe drones zijn opgebouwd en werken, de regels en veiligheid rondom dronegebruik, zelf vliegen met verschillende soorten drones, toepassingen in het werkveld en nog veel meer.

Of je nu houdt van techniek, gamen, buiten zijn of gewoon iets nieuws wilt proberen dit vak is jouw opstap naar een toekomst vol mogelijkheden. En wie weet... misschien bouw jij straks je eigen drone!

- Voorkomen van ongevallen en EHBO

Als mensen in nood zijn, help je ze. Dat is zelfs wettelijk verplicht. Je kunt daarom maar beter voorbereid zijn, want een ongeluk komt meestal onverwacht. In dit keuzevak leer je eerste hulp te verlenen in allerlei situaties. Van wondverzorging tot mond-op-mondbeademing en een AED bedienen tot iemand in de stabiele zijligging leggen.

- Groene Machinepark

Ben je technisch en handig? Dan kun jij aan de slag met land- en tuinbouwmachines. Die zijn nodig bij het werk in tuinen en landschappen. Je leert hoe deze machines werken en hoe je ze moet onderhouden. Je leert reparaties uitvoeren. Veiligheid staat daarbij voorop. Zo zorg je dat het machinepark én jijzelf in topconditie blijven!

- Gezonde dieren

In dit keuzevak staat de gezondheid van dieren centraal. Daar komt heel wat bij kijken. Je leert hoe je de gezondheid van dieren kunt controleren. En welk advies je erover kunt geven. Diervoeding is een belangrijk thema, want goede voeding zorgt voor een goede weerstand. Je helpt mee met het verzorgen van de dieren op school en leert hoe je hygiënisch werkt. Met jouw kennis zorg je ervoor dat ze gezond blijven.

- Houden van dieren (gezelschap)

Hou je van dieren? In dit keuzevak leer je hoe je ze het beste kunt verzorgen. Ook leer je alles over de soorten en rassen. En natuurlijk komen ook thema's als huisvesting en voeding in deze lessen aan de orde. We zijn veel praktisch bezig met gezelschapsdieren. Heb je een favoriet dier? Dan kun je je daar met dit keuzevak extra in verdiepen.

- Houden van dieren (productie)

Tijdens de lessen van het keuzevak "Houden van dieren (Productiedieren)" komen de belangrijkste thema's van verschillende diersoorten in de wereld van deze meestal 'boerderijdieren' voorbij. Rassenkennis, huisvestingseisen, voeding en dagelijkse verzorging zijn hiervan voorbeelden. Welke verschillende rassen worden gebruikt in de melkveehouderij. Hoe ziet de huisvesting van een biologische varkenshouderij eruit? Hoe wordt de voeding van pluimvee bereid in een mengvoederfabriek en welke dagelijkse verzorging vindt plaats op een melkgeitenbedrijf? We willen tijdens deze lessen zo praktisch mogelijk naar deze thema's kijken, naast een stukje theorieles op school. Kortom een zeer veelzijdig keuzevak, waar we veel de praktijk zullen opzoeken.

- Praktisch Booglassen

Materialen aan elkaar lassen. Dat leer je niet een boek of van het internet, dat leer je door te doen! In dit keuzevak doe je daarom veel praktijkopdrachten, zodat jij vaardig wordt in het booglassen. Je leert lasnaden voorbereiden en werktekeningen begrijpen. En je leert verschillende technieken om materiaal aan elkaar te lassen. Uiteindelijk bedenk je een eigen ontwerp dat je ook echt gaat maken en dat je kunt gebruiken, bij je hobby, sport of thuis

- Presentatie en Styling

Hou je ervan om producten zo goed mogelijk te presenteren? Met jouw ideeën en eigen stijl maak je er een kloppend en sfeervol plaatje van. Bij Presentatie en styling leer je te ontdekken en ervaren, overleggen en samenwerken. Je experimenteert met kleuren, vormen en materialen. Na de lessen maken we met elkaar een echte tentoonstelling van alle eindopdrachten.

- Ondersteuning bij sport en bewegingsactiviteiten

Gaat jouw hart sneller kloppen van het organiseren van sport- en spelevenementen? En ben jij niet bang om voor een groep te staan? Bij het organiseren en uitvoeren van een sportactiviteit komt best veel kijken: voorbereiden, plannen, theoretische kennis, improviseren en communiceren. Je maakt een goed plan en werkt veel samen met anderen om ieder evenement tot een succes te maken. Dus heb jij de juiste skills om een groep aan te sturen, dan is dit het keuzevak voor jou!

- **Tuin ontwerp en aanleg**

Tuinen worden steeds belangrijker in onze leefomgeving. De tuin is een verlengstuk geworden van een huis. Daar wil jij met je creativiteit graag aan meewerken. Of het om een kleurrijke, strakke of wilde tuin gaat: jij weet er een passend ontwerp voor te maken. Je leert over tuinaanleg, materialen, planten en verzorging. Daarmee zorg jij voor een tevreden klant!

- **Voeding, hoe maak je het**

Wil jij weten wat er in je eten zit en hoe het wordt gemaakt? Dan is dit keuzevak net iets voor jou! Yoghurt, salade, een broodje, patat en nog veel meer: je gaat het zelf klaarmaken, vergelijken en keuren. Ook leer je de informatie op etiketten begrijpen. Je maakt een productiefilmpje en ontwikkelt een nieuw product met een eigen etiket en verpakking. Wordt dit jouw eerste stap op weg naar een carrière als MasterChef?

- **Webshop**

Tegenwoordig kopen we steeds meer online. Misschien heb jij ook wel een of meerdere producten online gekocht. De overkoop via internet zal de komende jaren alleen maar verder toenemen. Wil jij weten wat er allemaal bij een online webshop komt kijken? Bij dit keuzevak bedenk én bouw je in kleine groepjes een webshop. Je leert hoe je een webshop moet onderhouden en hoe je producten moet inkopen en verzenden. Als dit goed gaat, kan je ervoor kiezen om de webshop live te laten gaan. Echt verkopen via je eigen webshop!

- **Welzijn ouderen en volwassenen**

Zit je eraan te denken om na het vmbo een opleiding te gaan volgen in het profiel Zorg en Welzijn? Dan is dit keuzevak echt iets voor jou! Je maakt kennis met verschillende doelgroepen. Vooral met volwassenen en ouderen. Maar ook met kinderen en mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking. Bij een woonzorgcentrum in de buurt van school organiseer je verschillende (re)creatieve activiteiten voor en met ouderen. Die activiteiten voer je vervolgens ook uit.

- **Werken in tuin en landschap**

Jij bent het liefst buiten aan het werk. In het groen, tussen de planten, struiken en bomen. Vieze handen vind jij niet erg. Want die zijn nodig om perken, parken, tuinen en terreinen weer netjes te krijgen. Je leert veel over het groene landschap en de verzorging ervan. Jij wordt een natuurtalent!

- **Evenementen Paard**

Tijdens dit keuzevak ga je aan de slag met alles wat met paarden te maken heeft. Je doet kennis op over de anatomie van paarden, je leert van alles over de dagelijkse en periodieke verzorging, huisvesting, fokkerij en natuurlijk de sport. Met al deze kennis organiseer jij met de hele klas een voorlichtingsavond/evenement voor genodigden (ouders/ verzorgers of een andere doelgroep) waarin je al je geleerde kennis overbrengt op de genodigden. We werken veel in de praktijk (extern) met echte paarden en pony's. Ook zullen we vaak gebruik maken van verschillende vak experts die ons in de praktijk laten zien hoe hun dagelijkse werk eruit ziet. Je kan hierbij denken aan een paardenarts, paardenfysiotherapie, hoefsmid of paardentandarts. Kortom... Ben jij geïnteresseerd in alles wat met paarden te maken heeft? Kom dan dit keuzevak volgen.

- Brood en banket specialiteiten

Tijdens deze lessen van het keuzevak brood en banketspecialisatie leer je van alles over de bakkerij wereld. Van verschillende ingrediënten maak jij diverse producten, zoals gebak, koekjes, broodsoorten en verschillende taarten. Je leert omgaan met verschillende technieken en gebruikt diverse graansoorten om verschillende producten te maken. Je kunt nauwkeurig, zorgvuldig en hygiënisch werken. Je bent creatief en vindingrijk. Deze lessen zijn zoveel mogelijk praktisch ingevuld. Een zeer veelzijdig en uitdagend keuzevak!

- Bouwproces en bouwvoorbereiding (extern)

Tijdens dit keuzevak leer je wat er allemaal nodig is voordat je kunt beginnen met het bouwen van een huis.

- ICT (extern)

ICT is overal ! In dit keuzevak leer je over de nieuwste ontwikkelingen en hoe je advies moet geven over verschillende apparaten.

- Bouwen van funderingen (extern)

Een goede fundering is zo belangrijk! In dit keuzevak maak je kennis met de beginfase van een (ruw)bouw. Opdrachten zijn het ma ken van de bekisting voor een strokenfundering, profielen stellen voor het metselen van een muurtje en metselen. Door de opdrachten te doen leer je ook omgaan met verschillende gereedschappen en meetinstrumenten.

- Domotica (extern)

Weet jij wat een slim huis is? En zou je willen weten hoe je een huis slim maakt? Dan is dit keuzevak echt iets voor jou. Samen gaan we een compleet woonhuis aanleggen: we maken tekeningen, bespreken waar schakelaars en wandcontactdozen moeten komen en programmeren het uiteindelijk aan elkaar. Uiteindelijk zorg je er ook voor dat je de woning met je smartphone kunt besturen!

- Terreinafwerking (extern)

Nadat alle bouwwerkzaamheden zijn afgerond en voordat een terrein wordt opgeleverd wordt een terrein afgewerkt. Dat terrein is bijvoorbeeld een voetpad of een terras in een tuin. In dit keuzevak ga je aan de slag met het ma ken van werktekeningen, bestrating maken, graven, ophogen, egaliseren en verdichten. Tijdens deze werkzaamheden houden we ons ook bezig met de verschillende grondlagen.

- Fotografie (extern)

We hebben allemaal een smartphone die mooie foto's maakt, maar het werk van een fotograaf is toch echt wat anders. Tijdens dit keuzevak leer je a lies over licht, scherpte, foto's bewerken en de techniek van fotograferen. We gaan fotograferen met een spiegelreflexcamera en gebruiken daar ook lam pen bij. Een tweede onderdeel is dat we gaan nadenken over compositie: wat wil jij laten zien? En hoe breng je dat op een interessante manier inbeeld? We sluiten het keuzevak af met een tentoonstelling, waar jouw foto's gepresenteerd worden aan vrienden, familie en een vakjury.

- Fietstechniek (extern)

Wist je dat een fietsenmaker veel meer doet dan alleen sleutelen aan een fiets? Denk bijvoorbeeld aan het contact met klanten of het onderhouden van de winkel. In dit keuzevak ligt de focus op fietstechniek en alles wat daarbij hoort, maar leer je ook over het vak. We gaan de handen uit de mouwen steken en bezig met reparaties en

onderhoud, klaar maken voor verkopen en het monteren van accessoires. Ook leer je hoe je elektrische metingen uitvoert aan een elektrische fiets.

- Interieurontwerp en design (extern)

Maak je eigen mood board, ga aan de slag met 3D tekeningen en maak een vlekkenplan. Denk na over hoe je ruimtes inricht, ontwerp interieurelementen en werk ze af. In dit keuzevak ga je de handen uit je mouwen steken op het gebied van interieur. Opdrachten zijn bijvoorbeeld met de Hololens een interieur inrichten, een eigen reclamebord of -display maken of interieurelementen stylen.

- Mode en design (extern)

Ben jij creatief bezig en houd je van mode? Meld je dan aan voor dit keuzevak! Hierin leer je hoe je een modeontwerp maakt. We gaan ons bezighouden met kleuren, stijl, trends, stoffen en materialen. Je leert hoe je moet werken met industriële stiften. Uiteindelijk ga je van een papieren ontwerp een werkelijk kledingstuk maken, met bijbehorende accessoires. Als deze klaar is, wordt jouw ontwerp gefotografeerd voor in je eigen stylingmap.

- Duurzame energie (extern)

Bij dit keuzevak ga je aan de slag met verschillende vormen van energieopwekking zoals met Pv-panelen en zonnecollectoren. Daarnaast ga je onderzoeken welke vormen van energielekken er zijn en zoek je passende oplossingen daarvoor.

- Schadeherstel (extern)

Tijdens het vak schadeherstel leer je welke werkzaamheden er gedaan moeten worden om een auto weer als nieuw de weg op te laten gaan.

- Utiliteitsinstallaties (extern)

Wil je aan het werk met je handen, praktische opdrachtenuitvoeren en aan de slag buiten school? Check dan of dit keuzevak wat voor je is! De focus ligt op het maken van tekeningen en schema's voor elektrische installaties en deze begrijpen zodat je deze uiteindelijk ook kunt aanleggen en monteren. Dat gaan we doen bij BOVO in een prefab woning. Daarnaast maak je kennis met hoe je een drinkwater- en sanitaire installatie aanlegt: waar moet je op letten zodat er geen verstoppingen of lekkages ontstaan? Bij Loohuis techniek gaan we aan de slag met verschillende leidingsystemen en verbindingstechnieken. Aan het eind van het vak gaan we nog bij de afdeling installatietechniek van het ROC van Twente kijken.

- Slimme technologie (extern)

Wil jij leren programmeren en weten hoe je slimme technologie gebruikt? Meld je dan aan voor het keuzevak Slimme technologie en ICT. Hier leer je programmeren met Arduino, een minicomputer waar je van alles op kunt aansluiten. Je gaat zelf bepalen wat je gaat maken én programmeren: hoe leuk! Andere leerlingen gingen je al voor met het maken van bijvoorbeeld een slimme wekker, speakers, drone poorten en een afstandsmeter. Wat je ook kunt met Arduino is een eigen website maken (HTML) of een router instellen. Als je dat interessant vindt dan is dit keuzevak ook iets voor jou.

- Koudetechniek (extern)

Koudetechniek is een specifiek onderdeel binnen de installatietechniek. Bij koudetechniek moet je denken aan aircosystemen, koelsystemen voor winkels, gekoelde opslag, gekoeld transport via de weg, over het water of door de lucht, ijsbanen enz.

In het PTA van de beroepsgerichte keuzevakken staat met welk onderdeel dit wordt afgesloten.

Programma van toetsing en afsluiting

Praktisch booglassen

Alm Basisberoepsgerichte leerweg 3

Dit vak is een beroepsgericht keuzevak, het eindcijfer van dit vak telt mee in het "Combinatiecijfer keuzevak" op de eindcijferlijst bij het diploma.

Binnen dit beroepsgerichte keuzevak worden de volgende taken behandeld:

- informatie verzamelen en werkzaamheden voorbereiden
- lasnaden van lasverbindingen voorbereiden
- materialen verbinden aan de hand van een werktekening volgens de gestelde eisen
- vervaardigde producten opmeten en controleren en de uitgevoerde werkzaamheden afronden

Toetscode	Omschrijving	Eindtermen	Type Vorm	Weging	Her-kansing	Tijdsduur (minuten)
PTA1						
Prbl101	Booglassen in de praktijk	K/PIE/8	IO	1	☒	1 periode

Het beroepsgerichte keuzevak wordt alleen met een schooexamen afgesloten. Het SE-cijfer wordt omgezet in een eindcijfer beroepsgericht keuzevak. Alle eindcijfers van de beroepsgerichte keuzevakken vormen samen een eindcijfer, het Combinatiecijfer beroepsgericht keuzevak. Dit eindcijfer telt ook mee in de slaag/zak regeling (uitslagbepaling).

(totaal thema cijfers : 7)

SE

6,7

→

Beroepsgerichte keuzevakken			
PTA1	BG keuzevak a	6,3	6
PTA2	BG keuzevak b	7,2	7
PTA3	BG keuzevak c	5,8	6
PTA4	BG keuzevak (wereld)	6,7	7
(totaal eindcijfers keuzevakken : 4)			6,5
Combinatiecijfer keuzevak			7

4.3.3 Cijferberekening

Elke Wereld is in haar onderdelen (thema's) zo vormgegeven dat:

- alle (verplichte) modules van het profielvak Groen aan bod komen
- er een apart beroepsgericht keuzevak verweven is, dit is het SE-cijfer van de wereld.

Al deze berekeningen zijn weergegeven in onderstaand schema (cijfer voorbeeld).

Voorbeeld cijferberekening NBGP BB/KB			
Profielvak "Groen" (Wereld)		Beroepsgerichte keuzevakken	
Thema 1	6,3	PTA1	BG keuzevak a 6,3 6
Thema 2	8,4		
Thema 3	6,9	PTA2	BG keuzevak b 7,2 7
Thema 4	5,6		
Thema 5	5,3	PTA3	BG keuzevak c 5,8 6
Thema 6	7,5		
Thema 7	6,7	PTA4	
(totaal thema cijfers : 7)	SE 6,7		BG keuzevak (wereld) 6,7 7
	CSPE 6,5		
	(SE + CSPE) : 2 6,6		(totaal eindcijfers keuzevakken : 4) 6,5
Eindcijfer profielvak "Groen" 7			Combinatiecijfer keuzevak 7
beide cijfers tellen mee in de uitslagbepaling			
Cijfers in het geel komen met naam op de cijferlijst bij het diploma			

4.4 Loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB)

Om goede keuzes te kunnen maken voor de toekomst (vervolgopleiding en beroep) is het van belang dat examenkandidaten ervaringen opdoen in het contact maken met anderen binnen en buiten de school, bijvoorbeeld speeddaten met oud-examenkandidaten, vervolgscholen bezoeken, bedrijfsbezoeken afleggen en stagelopen.

LOB is verweven in ons onderwijs en staat voor een heel scala aan activiteiten.

LOB-activiteiten zijn vakoverstijgende onderdelen en moeten "naar behoren" worden afgesloten. LOB-activiteiten worden voornamelijk onder begeleiding van de mentor en decaan gevolgd, maar onderdelen kunnen ook in andere vakken worden afgesloten. LOB moet volgens het PTA met een loopbaandossier worden afgesloten.

4.5 Stage

Examenkandidaten in alle leerwegen lopen stages. Een examenkandidaat uit de Kaderberoepsgerichte leerweg loopt zowel in leerjaar 3 als in leerjaar 4 stage. In leerjaar 3 lopen ze blokstage en in leerjaar 4 lopen ze lintstage.

Stage draagt bij aan de beeldvorming van de examenkandidaat over het eigen studie- en beroepsperspectief. Stage is dan ook een onderdeel van het PTA LOB.

Stageonderdelen, waaronder zowel het aantal gelopen dagen als de gestelde stage-opdrachten, moeten daarom naar behoren zijn uitgevoerd. Begeleiding bij en beoordeling van de stage ligt bij de stagebegeleider in samenwerking met de stagecoördinator.

4.6 Toetsweek

Vanaf schooljaar '24-'25 worden vrijwel alle SE's afgenomen tijdens de toetsweken. Voor leerjaar 3 en 4 betekent dit dat zij dit schooljaar, incidentele uitzonderingen daargelaten¹, geen SE's buiten de toetsweek meer hebben.

De toetsweken vinden op de volgende momenten plaats:

Toetsweek 1: 22 oktober t/m 28 oktober

Toetsweek 2: 7 januari t/m 13 januari

Toetsweek 3: 11 maart t/m 17 maart

Toetsweek 4: 10 juni t/m 16 juni, alleen leerjaar 3

Tijdens de toetsweek komen de AVO-vakken te vervallen. De keuzevakken en "werelden" zullen doorgaan. De "wereld"lessen worden ingezet om individuele achterstanden van de examenkandidaat af te ronden. De keuzevakken werken volgens een halfjaarrooster waardoor de les gewoon doorgaat.

De stages van de kaderberoepsgerichte leerweg gaan in deze weken ook door.

Voor een toets is 90 minuten geblokt. De toetstijden kunnen afwijken van de reguliere lestijden. Het is dus van belang om Magister goed in de gaten te houden.

Leerlingen hebben 70 minuten de tijd om een toets te maken. Leerlingen die recht hebben op extra tijd, hebben 90 minuten de tijd om een toets af te ronden.

Leerlingen die recht hebben op audio-ondersteuning (verklanking) of de computer nodig hebben als schrijfgerei, maken hun toetsen in D006. De overige leerlingen worden, of per (cluster)klas of per leerweg, geroosterd in een lokaal.

Er is zoveel mogelijk rekening gehouden met de lestijden van keuzevakken en de wereld, maar we hebben niet kunnen voorkomen dat sommige leerwegen te maken hebben met tussenuren.

Tijdens de toetsafname in de toetsweek wordt er verwacht dat de examenkandidaat zich houdt aan de (gedrags)regels zoals deze beschreven staan in het examenreglement. Hierbij wordt verwezen naar artikel 5 en 9 van het examenreglement. Indien dit niet het geval is, is er sprake van een onregelmatigheid (ER. art. 30) en heeft dit gedrag consequenties voor de examenkandidaat.

Leerlingen mogen alleen de [toegestane hulpmiddelen](#) meenemen naar het lokaal. Mobiele telefoons, jassen, tassen, etuis en niet-toegestane hulpmiddelen mogen niet mee het lokaal in en moeten dus in de kluis bewaard worden. Hierbij wordt wel de kanttekening gemaakt dat het bij sommige toetsen voor Engels, Duits, Nederlands niet toegestaan is om een woordenboek te gebruiken.

In Magister komt t.z.t. te staan in welke lokalen de toets wordt afgenomen en over welke lesstof de toets gaat.

---

¹ Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld kijk- en luistertoetsen en het inleveren van verslagen

4.7 Inhalen/ herkansen

Als door omstandigheden en met geldige reden (zie het ER) een toets, die voor de eerste keer is aangeboden, is gemist, heeft de examenkandidaat altijd het recht deze toets tijdig in te halen.

Met herkansen wordt bedoeld dat een eerder gemaakte (herkansbare) toets opnieuw wordt afgenomen met als doel het resultaat te verbeteren.

4.7.1 Inhalen

Om te voorkomen dat een examenkandidaat aan het eind van een periode grote achterstanden heeft, zijn er afspraken gemaakt over het inhalen van toetsen en inleveren van verslagen:

Afspraak 0: Vakdocent

Dit is het klassikale moment waarop een klas de toets maakt of een verslag moet inleveren. De afname van de toets vindt plaats tijdens de toetsweek.

Afspraak 1: Inhaalmoment: vakdocent in overleg met de leerling

Indien een leerling het klassikale afnamemoment met geldige reden heeft gemist, wordt deze toets ingehaald in de week na de toetsweek.

Afspraak 2: Tweede inhaalmoment: mentor in overleg met de leerling, ouders en vakdocent

Wanneer een leerling het eerste inhaalmoment met geldige reden heeft gemist, worden ouders en mentor op de hoogte gesteld dat de leerling achterstanden heeft met toetsen en/of verslagen. Er wordt een nieuwe datum gepland. Dit moment wordt door de vakdocent in Magister genoteerd.

Afspraak 3: Bovenbouwcoördinator/ teamleider in overleg met leerling, ouders, mentor en vakdocent

Indien een leerling ook het tweede inhaalmoment heeft gemist, wordt de teamleider ingeschakeld om afspraken te maken met leerling, ouders en vakdocent. Wanneer de leerling zich ook niet aan deze afspraken houdt, wordt de LEV ingeschakeld omdat er sprake van een onregelmatigheid is (ER art. 30).

Bij het volgen van deze afspraken, wordt de persoonlijke situatie van de examenkandidaat meegenomen.

Indien een leerling te laat/ afwezig is zonder geldige reden, is er sprake van een onregelmatigheid (ER art. 9.5) en wordt de LEV ingeschakeld (ER art. 30).

4.7.2 Herkansen

In de PTA's van de verschillende vakken is een kolom "herkansing" opgenomen. Na elke periode mag een examenkandidaat twee theorietoetsen herkansen. Na elke periode mag de examenkandidaat één beroepsgericht keuzevak herkansen.

Hierbij geldt het hoogst behaalde cijfer als definitief cijfer.

Het is van belang dat een examenkandidaat zich opgeeft voor een herkansing in de inschrijfperiode. Na deze inschrijfperiode is het om reden van organisatie niet meer mogelijk om een herkansing aan te vragen (ER art. 13.3).

Er zijn ook toetsen die niet herkanst kunnen worden. Reden hiervoor is bijvoorbeeld het uitvoeren van onderdelen of toetsen op externe locaties (denk aan sportoriëntatie). Soms kan het zijn dat de toets onder bijzondere omstandigheden uitgevoerd dient te worden, bijvoorbeeld bij een opdracht van maatschappijleer, waar de examenkandidaat niet alleen op het eindresultaat beoordeeld wordt, maar ook op het leerproces. In deze en soortgelijke gevallen zal (bij geoorloofd verzuim) in overleg met de examencommissie gezocht worden naar een passende oplossing voor het afronden van het PTA-onderdeel.

4.8 Toetsvormen

Het PTA kent een aantal vormen waarop een toets kan worden afgenomen. Dit kan mondeling, schriftelijk, praktisch, een werkstuk of een integrale opdracht zijn.

In enkele gevallen kan een toets beoordeeld worden met een tekstuele beoordeling. In dit geval speelt een procesbeoordeling voor competenties en hechten we er waarde aan niet te beoordelen met een cijfer, maar te waarderen door een "onvoldoende", "voldoende" of "goed" te geven. Voor de laatstgenoemde vorm beoordeelt de docent of het doorlopen leerproces "naar behoren" (d.w.z. "voldoende" of "goed") is uitgevoerd. Omdat deze tekstuele waarderingen niet te middelen zijn met een cijfer, zal op het rapport bij de vakken/onderdelen waarvoor dit van toepassing is, de waarderingen van de praktische opdrachten zichtbaar worden gemaakt door een O, V of G. Voor de vakken Kckv en LO betekent dit dat er voor de eindbeoordeling geen cijfer in het examendossier staat, maar een overzicht van de waarderingen voor de praktische opdrachten.

4.8.1 Summatieve toetsen

Summatieve toetsen zijn toetsen waarin we meten of een examenkandidaat de leerdoelen passende bij het thema, onderwerp of onderdeel behaald heeft. De resultaten (cijfers) van deze toetsen komen in Magister en tellen mee in het gemiddelde eindcijfer voor het vak.

Summatieve toetsen zijn te herkennen aan de toetscode. De toetscode eindigt dan op de cijfers ..01 of hoger.

4.8.2 Formatieve toetsen

Formatieve toetsen zijn bedoeld om te zien aan welke onderdelen je nog wat extra aandacht moet besteden om het einddoel te bereiken. De resultaten (cijfers) worden niet meegenomen bij de berekening van het gemiddelde voor het vak.

Wel geven ze een indicatie of de lesstof beheerst wordt.

4.9 Tijdsverlening

In het examenreglement (artikel 29) staat beschreven op welke basis er tijdsverlening toegestaan kan worden.

Aanvulling op dit artikel: De standaard tijdsverlening voor een PTA-onderdeel is 30% met een maximum van 30 minuten. Dit betekent dat een leerling met recht op extra tijd 20 minuten extra tijd heeft.

4.10 Verslagen en werkstukken

Verslagen en werkstukken worden door school bewaard. De examinerator kan deze verslagen en/of werkstukken nog gebruiken voor andere vormen van toetsing. Na de definitieve uitslag van het examen kunnen verslagen en werkstukken worden teruggegeven.

Bijlagen

Belangrijke verwijzingen

Hieronder zijn een aantal belangrijke links die gebruikt worden als naslagwerk.

- a. Brochure '**Kandidaten met een ondersteunings-behoefte**' van het CvTE via [Examenblad](#). Deze brochure kent een jaarlijkse update.
- b. **Toegestane hulpmiddelen**, via [Examenblad](#). Deze webpagina kent een jaarlijkse update.
- c. **Uitslagbepaling vmbo**, via de [Rijksoverheid](#). Deze webpagina kent een jaarlijkse update. Ook worden er door het LAKS in samenwerking met het ministerie van OCW, jaarlijks flyers uitgegeven waar de exameneisen in worden uitgelegd.
- d. **Cum laude**, via de [Rijksoverheid](#). Deze webpagina kent een jaarlijkse update.
- e. **Examen informatieve websites**
  - i. [Laks](#). Veel gestelde vragen over het examen.
  - ii. [Mijn Eindexamen](#). Informatie over eindexamens van het CvTE.
  - iii. [Facet](#). Op deze site kunnen de KB- en BB-leerlingen oefenen met het maken van de digitale centrale examens.